

Hjem > Landdistriktsmidler > 2014 > Formidling og demonstration ny viden > Tidlig udbringning af gylle til fodergræs

Tidlig udbringning af gylle til fodergræs

Udbring gylle, så snart marken er tjenlig. Herved opnås den bedste kvælstofudnyttelse. Gyllen udbringes ved nedfældning eller forsures og slangeudlægges.

- [Valg af udbringningsmetode](#)
- [ForsuringsNyt](#)
- [Designergylle](#)

Tidlig udbringning af gylle har flere fordele:

- Giver den bedste kvælstofudnyttelse
- Lang tid fra udbringning til slæt og afgræsning minimerer risikoen for bakterier fra gylle til græs.

Ved tidlig udbringning er næringsstofferne til stede ved græssets vækststart og hen mod det første og store slæt. Kvæggylle virker langsomt, og jo tykkere gyllen er, des vigtigere er det at få den tidligt ud. Adskillige landsforsøg viser endvidere, at udnyttelsen af kvælstof i gylle til 1. slæt generelt er størst. Jo senere hen på sæsonen, des lavere udnyttelse. Så derfor, prioritér at bringe en stor andel ud tidligt.

Henfaldet af bakterier i gylle er stort efter udbringning i marken, og jo længere tid der går fra udbringning til anvendelse, des mindre smitstof. Læs mere om [at minimere smitterisikoen fra gylle](#)

Køreskaderne er størst, hvor jorden er våd, og hvor græsset er mindre robust, hvilket er meget udbredt på arealer, der er udlagt i sensommeren samt på arealer eller er i 1. brugsår. Det er derfor meget vigtigt, at gyllen først udbringes, når marken er egnet til færdsel, eller at der bruges handelsgødning før 1. slæt på disse arealer.

Det er tilladt – og anbefales – at udbringe gylle på den sidste nattefrost, hvor marken er farbar.

God færdselsdisciplin betyder meget for udbyttet. Hellere skade en minimal del af marken meget end skade en stor del af marken mindre.

Det betyder:

- Kør til enden af marken uden at dreje, så alle vendinger sker på forageren – også med tom gyllevogn
- At foragre tilføres gylle til sidst eller helt undlades, hvis der er en stor andel af rødkløver. Udbyttepotentialet i forageren er lavt og kan opnås med kvælstof fra rødkløveren
- At der med tom gyllevogn køres tilbage i samme spor
- At det mindst mulige lufttryk i dækkene giver de mindste strukturskader ved færdsel i marken.

Husk

- at udvise hensyn til naboerne
- at der indenfor 200 meter fra byzone og sommerhusområder ikke må udbringes gylle på lørdage, søndage og helligdage
- at der ikke må udbringes gylle på snedækkede arealer, og at jorden skal være optøet i 15 cm's dybde. Tjek med et markspyd og dokumentér med et billede eller en opgørelse af jordtemperaturen.

Det er godt naboskab at orientere naboer om gyllesæsonen, f.eks. pr. sms/telefon eller et lokalt opslag. Nedfældning er meget effektiv mht. at reducere lugtgener ved udbringningen, og rengøring efter spild på offentlig vej giver et godt signal til omgivelserne og er god hygiejne i forhold til nærliggende besætninger.

Billede 1. Nedfældning af store mængder gylle stiller krav til dybden (VFL, 2013).

Valg af udbringningsmetode

Der er krav om nedfældning af gylle til fodergræs. Det er et lovligt alternativ, 200 meter fra byzone, at udbringe gyllen med slanger, hvis den forsures.

Forsøg med udbringning af gylle i kløvergæs til slæt viser ingen udbyttemæssig forskel mellem forsuring og nedfældning. Det er begge gode metoder til at begrænse ammoniaktabet. I forsøgene indgår køreskade ikke, så det bør vurderes fra mark til mark

Alt andet lige bliver omkostningen til nedfældning oftest mindre end til forsuring, alene pga. omkostningen til syre. De seneste to års forsøg i

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Se 'European Agricultural Fund for Rural Development'

slætgræs viser, at afgrødeskade fra nedfælderen opvejes af en god gyllevirkning. På lette, veldrænede jorder vil der ofte være bedst økonomi i at nedfælde gyllen. Slangeudlægning har den fordel, at der er en tidsgevinst i den store arbejdsbredde, selvom der går tid til påfyldning af syre. Anvendes tankforsuring, kan eget gylleudstyr anvendes til udbringningen.

Der kommer økonomi i at forsure gyllen, hvor marken er følsom for strukturskader, dvs. på lerjorde eller lave, fugtige arealer. Det er endvidere væsentligt for et positivt regnestykke, at der ikke indkøbes svovl med handelsgødningen. Forsuring af afgasset gylle er dyr pga. en høj gylle-pH-værdi.

Hvis gyllen skal nedfældes, skal den udbragte gyllemængde rummes i nedfælderrillen. Ved tynd gylle og en N-mængde på 80-100 kg pr. ha er der krav om en nedfældedybde på 5-7 cm, afhængigt af mængde og afstand mellem nedfælderskærene.

[Til top](#)

Forsuring

I forhold til sidste år, samme tid, er det nu blevet lovligt at forsure andre gylletyper end kvæg- og svinegylle, ligesom det er blevet lovligt at forsure og slangeudlægge gylle inden såning. Læs mere herom i [RegelInfo 216](#). Der er stadig krav om, at separeret gylle skal forsures til fodergræsmarker. For nyligt er Kyndestoft Maskinfabrik ApS optaget på Teknologilisten med markforsuring. Selvom der skal anvendes svovlsyre til forsuringen ligesom i SyreN-systemet, så er Kyndestoft optaget ifølge de tilpassede dokumentationskrav, som betyder, at de ikke har samme krav, som vi kender fra SyreN-markforsuring.

Tablet 1. Maksimale pH-værdier for forsuring af gylle til fodergræs

Gylletype/Forsuringsteknik	Markforsuring		Tankforsuring	Staldforsuring
	BioCover	Kyndestoft		
Svinegylle	6,4	6,0	<6,0	5,5
Kvæggylle	6,4	6,0	<6,0	5,5
Andre typer af gylle	6,0	6,0	<6,0	5,5
Afgasset gylle	6,0	6,0	<6,0	Ej relevant

Husk pH-måling og eventuelt genforsuring, hvis tanken er forsuret tidligere end 3 uger inden udbringning ved Harsøes tankforsuring eller 3 måneder, hvis der er anvendt Ørum Smedens forsuring. Hvis der i denne periode er tilladt frisk gylle til beholderen, eller der ikke blev forsuret til pH 5,5, skal tanken pH-testes og eventuelt genforsures inden udbringning.

Husk at tjekke dokumentationen for udført forsuring og at gemme den i tilfælde af kontrol.

[Til top](#)

Designergylle

BioCover har opfundet SyreN+gyllevognen med indbygget ammoniaktank, som ligesom Kyndestofts markforsuring giver mulighed for at tilsætte flydende NS-gødning til gyllen i forbindelse med udbringningen. Systemerne er **endnu ikke** på Miljøstyrelsens Teknologiliste, hvilket betyder, at de i dag **ikke** kan anvendes lovligt i fodergræsmarker. Ved øgning af gyllens kvælstofindhold øges risikoen for ammoniaktab, så det undersøges, hvilke betingelser, der skal være opfyldt, for at sikre imod et øget kvælstoftab. Der arbejdes på at få optaget de to systemer på listen hurtigst muligt.

[Til top](#)

Kontakt din lokale rådgivningsvirksomhed, hvis du vil vide mere om dette emne.